

Marguerite Duras ja traumateoria | Maailmankirjat

Joskus asioiden fikionalisointi on välttämätöntä. Traumaattisten tapahtumien ja yhteisölistien katastrofien muistaminen tapahtuu olennaisesti fiktion avulla. Marguerite Duras kelaa kolonialistisesta "Ranskan Indokiinasta" kertovissa Intia -syklin teoksissaan tutki- ja Sirkka Knuutilan mukaan kahta traumaattista tarinalinjaa: hylättyjen nuorten naisten tarinaa ja isetuhoisten kolonialistien draamaa.

Sirkka Knuutila soveltaa historiallisen trauman ja kriittisen traumayön käsitteitä tulkitessaan Durasin Kambozaan ja Etelä-Vietnamiin sijoittuvia teoksia. Knuutilan väitöskirja *Fictionalizing Trauma. The Aesthetics of Marguerite Duras's India Cycle* (2009). Knuutila esittelee tutkimustaan lyhyesti Avain -lehden puheenvuorossa "Kolonialismin traumasta kriittiseksi fiktioksi: Marguerite Durasin Intia -sykli" (Avain 2010,1). Samassa lehdessä on myös arvio Knuutilan tutkimuksesta.

Durasin Intia -sykliin kuuluvat teokset *Lol V. Steinin elämä* (1986), *Varakonsuli* (1988), *L'Amour* (1971, ei suom) elokuvat *India Song* (1976) *La femme du Gange* (1973) *Son nom de Venise dans Calcutta désert* (1976).

"Yleensä trauman jäätyneestä aistimuistikuvista valikoituu sen kielelliseksi korrelaatiksi kaikkein kivuliaain kirjaimellinen yksityiskohta, joka on laautunut kahdenlaisella pelolla: elämän kauhulla ja kuoleman kauhulla. Intia -syklissä 'lepra', varsinkin tunnottomaksi ja hulluksi tekevä 'aivolepra' on Durasin käyttämä metonymia, joka kuvastaa valkoisten kolonialistien pelkoa rationaalisen hallinnan menetystä kohtaan. Myös hylätty henkilö ja hänen psykofyysiset oireensa toimivat Durasin teksteissä tällaisena "traumaattisena indeksinä," kuten raiskatun kerjäläistyön raskaana oleva vatsa ja pohjaon nälkä, jotka muistuttavat häntä (ja lukijaa) pakomatkan syystä eli siirtomaavallan harjoittamasta taloudellisesta riistosta."

Historiallisen trauman ja kriittisen traumayön teoria (Dominik la Capra, Michael Rothberg ja Anna Whitehead) antaa välineet tarkastella sitä kuinka yksityisinä pidetyt traumat ovat usein heijastusta laajemmista kulttuurisista katastrofeista.

Knuutila kritisoi jyrkästi lacanilaista psykonalyysia, mutta silti hän aloittaa artikkelinsa lauseella joka on kaikua Lacanilta:

"Miksi psyykinen trauma on yhtäaikaan sanoin kuvaamaton ja kauhistuttava, mutta imee katkeran suloisesti puoleensa?"